

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 501/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om utlänningars fastighetsinnehav och säkerhetshot i samband med det

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 501/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Jussi Wihonen/saf:

Tänker regeringen noggrannare granska ryssarnas fastighetsköp och förhindra eventuella missbruk av visum och kringgående av sanktioner.

har de säkerhetshot som hänför sig till ryska fastigheter redan utretts och har man för avsikt att ta också fastigheter som varit i en längre ägo under utredning,

hur ämnar man förhindra att man i synnerhet i gränstrakterna inte lyckas lösa in fastigheter till ett skäligt pris och på så sätt kringgå visumbegränsningar och

ämnar man skärpa lagarna och definitionerna om utlänningars fastighetsinnehav?

Som svar på denna fråga anför jag följande:

Utrikesministeriet ansvarar för sanktionerna och visumprocessen. Visumprocessen verkställs av Gränsbevakningsväsendet. Visumförfarandena har skärpts sedan den 30 september 2022. På basis av principbeslutet förhindras inte resor som är nödvändiga av humanitära skäl, på grund av det nationella intresset eller på grund av internationella förpliktelser, men t.ex. ägande av en fastighet utgör inte längre någon automatisk orsak att komma till Finland eller grund för att få visum. Om resans syfte är nödvändigt underhåll eller skötsel av bostaden eller fastigheten, ska personen motivera detta. Nödvändigheten bedöms från fall till fall i samband med inresekontrollen. Inresa kan då tillåtas för en person som har antecknats som fastighetens ägare. Det är inte tillåtet att resa tillsammans med familjen eller sällskapet av denna orsak.

Lagarna för att möjliggöra övervakning av fast egendom har varit i kraft sedan den 1 januari 2020. De viktigaste lagarna i denna helhet är lagen om tillståndsplikt för vissa fastighetsförvärv (470/2019 rd), lagen om statens förköpsrätt på vissa områden (469/2019 rd) samt lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter för säkerställande av den nationella säkerheten

(468/2019 rd). Helheten har gett myndigheterna medel att vid behov ingripa på olika sätt i fastighetsinnehav som hotar Finlands säkerhet och samtidigt har myndigheternas lägesbild förbättrats avsevärt i synnerhet när det gäller fastighetsinnehav utanför EU/EES-området på olika håll i Finland.

Fastigheter kunde köpas fritt, utan förhandskontroll, på olika håll i Finland, av vem som helst i cirka två tioårsperioder. I fråga om dessa fastigheter görs en behövlig kartläggning samt granskas det säkerhetshot som dessa innehav utgör och om någon av dessa fastigheter visar att Finlands säkerhet äventyras, kan man ingripa i dessa fastigheter genom en lag om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter för säkerställande av den nationella säkerheten. Det ministerium till vars ansvarsområde det hör att trygga ett intresse som nämns i lagen bereder vid behov ett inlösningsbeslut. Sålunda kan försvarsministeriet inleda inlösen i fall som gäller landets försvar och territoriella integritet.

Fastighetshandeln och lagstiftningen inom den hör till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde och närmare bestämt till Lantmäteriverket. Ägandet av fastigheter och den fria försäljningen av dem är starka grundläggande fri- och rättigheter i det finländska samhället. Staten har ytterst få metoder att påverka prisutvecklingen inom fastighetshandeln någonstans i Finland. Efterfrågan och utbud reglerar priset kraftigt samt det allmänna ekonomiska läget och räntenivån. Dessutom finns det i Finland många områden där byggnaderna på fastigheterna antingen står tomma eller få är intresserade av att köpa dessa fastigheter. Många är beredda att sälja en sådan fastighet till och med till ett mycket lågt pris för att få fastigheten och byggnaderna borta från sitt eget vård- och underhållsansvar. Inte heller staten har någon realistisk ekonomisk möjlighet att äga sådana fastigheter och tomma byggnader på dem som i praktiken borde underhållas med skattemedel. Det är viktigare att ägandet övervakas och att Finland på EU-nivå har unika metoder att övervaka och ingripa i sådant ägande som genuint äventyrar Finlands säkerhet.

Försvarsministeriet kommer i oktober 2022 att till riksdagen överlämna en regeringsproposition med förslag om vissa skärpningar till lag om tillståndsplikt för vissa fastighetsförvärv och lag om statens förköpsrätt inom vissa områden. Målet är att de nya bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2023. Dessutom finansierar försvarsministeriet forskningsprojektet om andra former av besittning av fast egendom för att granska om dessa andra former av besittning, såsom uthyrning, i framtiden kan övervakas på samma sätt som ägandet av fast egendom.

Helsingfors 19.10.2022

Försvarsminister Antti Kaikkonen